

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, DELO IN ŠPORT

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 33 11

E: gp.mgds@gov.si

www.mgds.gov.si

Novi Zakon o gradbenih proizvodih – osnutek predpisa

Ključno:

- Gre za področje dajanja na trg gradbenih proizvodov.
- Področje je bilo do konca 2024 urejeno z Uredbo 305/2011/EU (ureja harmonizirane gradbene proizvode; v nadaljevanju stara uredba) in Zakonom o gradbenih proizvodih (ureja nacionalno področje neharmoniziranih gradbenih proizvodov in v splošnem vse potrebno za izvajanje stare uredbe).
- Konec leta 2024 je bila sprejeta Uredba 2024/3110/EU (ureja harmonizirane gradbene proizvode; v nadaljevanju nova uredba), ki postavlja nova pravila za dajanje na trg harmoniziranih gradbenih proizvodov.
- Zaradi postopnosti prehoda na novo ureditev ostaja stara uredba v veljavi do leta 2040.
- Ker nova uredba od držav članic zahteva ureditev določenih vsebin za izvajanje te uredbe v nacionalnih predpisih, je potrebno dopolniti Zakon o gradbenih proizvodih za namen izvajanja nove uredbe.
- Obstoječ zakon pa je potrebno prenoviti tudi v delu, ki ureja neharmonizirane gradbene proizvode, saj je področje neharmoniziranih gradbenih proizvodov v zakonu močno vezano na staro uredbu, poleg tega pa so se v času uporabe predpisa na neharmoniziranem področju pokazale določene pomanjkljivosti in nove prodajne poti.

RAZLIKE V ZAHTEVAH MED STARO IN NOVO UREDITVIJO

SPLOŠNO: Do sedaj je bilo področje dajanja na trg gradbenih proizvodov v Sloveniji urejeno z 2 akti: Zakonom o gradbenih proizvodih (Uradni list RS, št. 82/13) in Uredbo o izvajanju Uredbe (EU) o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 77/12). Po novem bo samo en akt in sicer Zakon o gradbenih proizvodih.

A) HARMONIZIRANO PODROČJE

- V tem delu urejamo le tiste stvari, ki jih od nas zahtevata obe uredbi.

B) NEHARMONIZIRANO PODROČJE

- Evropski uredbi urejata zgolj tiste gradbene proizvode, za katere obstajajo harmonizirani standardi.
- Dajanje na trg gradbenih proizvodov je urejeno deloma z evropskimi predpisi, deloma pa z nacionalnimi predpisi. Evropski uredbi urejata zgolj tiste gradbene proizvode, za katere obstajajo harmonizirani standardi (t. i. harmonizirani gradbeni

proizvodi), za ostale pa je potrebno pogoje dajanja na trg urediti v nacionalnih predpisih (t. i. neharmonizirani gradbeni proizvodi).

- Do konca leta 2024 je harmonizirano področje urejala stara uredba, decembra 2024 pa je bila objavljena nova uredba, s katero se uvajajo nova pravila za dajanje na trg harmoniziranih gradbenih proizvodov.
- Ker konkreten gradbeni proizvod preide pod novo uredbo šele ko je zanj sprejeta in objavljena harmonizirana tehnična specifikacija na podlagi nove uredbe, te specifikacije pa bodo sprejete postopoma, ostane stara uredba v veljavi do leta 2040.
- Trenutno veljavni nacionalni predpis na tem področju je Zakon o gradbenih proizvodih (v nadaljevanju: Zakon), ki ureja dajanje na trg neharmoniziranih gradbenih proizvodov ter vse potrebno za izvajanje stare uredbe.
- Zaradi nove uredbe je potrebno Zakon dopolniti z vsem potrebnim za izvajanje nove uredbe (npr. pravila o kaznih, imenovanje pristojnih organov za potrebe izvajanja nove uredbe, jezik, ipd.).
- Pod neharmonizirano področje sodi tudi dajanje na trg na podlagi načela vzajemnega priznavanja: tu je sedaj v novem zakonu dodana eksplicitna zahteva po dokumentaciji v slovenščini (to so proizvodi, ki so dani na trg kjerkoli v EU, EGS ali Turčiji, tudi tja pa so lahko uvoženi, zato je dokumentacija lahko v kateremkoli jeziku, kar je za potrošnike in tudi profesionalne uporabnike lahko precej problematično).
- Možne podlage za dajanje na trg v Republiki Sloveniji: do sedaj 3 enakovredne tehnične specifikacije, sedaj je primarno potrebno uporabiti veljavni slovenski nacionalni standard, če pa ga ni, lahko drugi dve (to je posledica predloga v okviru dela posvetovalne skupine za gradbene proizvode).
- V tem delu dodatno urejeno prehodno obdobje v zvezi z nedatiranimi sklici na tehnične specifikacije v predpisih (to je potrebno urediti, ker bi morali proizvajalci in vsi ostali deležniki v nasprotnem primeru v hipu, ko je na SIST sprejeta nova verzija standarda, že imeti gradbene proizvode po novem standardu, kar pa ni mogoče).
- Obveznosti proizvajalcev:
 - Izjava o lastnostih ostaja praktično enaka kot v sedanjem zakonu (glede na novo uredbo je manj obsežna, ker ne obsega dela izjave o skladnosti gradbenega proizvoda, pa tudi okoljskih lastnosti proizvoda ni nujno deklarirati);
 - Proizvajalcem v pomoč ponujamo vzorec izjave (to je bila želja proizvajalcev);
 - Po novem tukaj ni več zahteve po izpolnjevanju zahtev REACH zakonodaje (kemikalije);
 - dodana je možnost digitalizacije namesto papirja – torej nosilec podatkov (npr. QR koda) na proizvodu, ki vodi do izjave o lastnostih in druge zahtevane dokumentacije proizvoda;
 - sprememba je pri sistemih ocenjevanja gradbenega proizvoda: do sedaj smo se tu naslanjali na staro uredbo, vendar to več ni mogoče, zato sedaj primarno sledimo sistemu kot ga določa tehnična specifikacija.
- Obveznosti pooblaščenih zastopnikov, uvoznikov in distributerjev:
 - Tu odpravljamo napake sedanjega zakona in sicer določamo, da morajo vsi ti gospodarski subjekti poskrbeti za izjavo o lastnostih, navodila in varnostne informacije v slovenščini, ni pa več zahteve po REACH informacijah, ker to ni stvar našega zakona (do sedaj zahtevane le informacije na proizvodu in REACH informacije, izjava o lastnostih pa le za uvoznika);
 - Dodana je zahteva, da uvoznik nekje na proizvodu ali dokumentaciji navede svoje podatke (če je uvoznik, to pomeni, da je proizvajalec izven Evropske

- unije in ga je praviloma zelo težko najti) – enaka zahteva v zvezi z uvozniki je tudi v stari in novi evropski uredbi;
- V splošnem so zahteve za te gospodarske subjekte manj obsežne kot v novi uredbi.
 - Glede na obstoječ zakon so na novo dodane obveznosti ponudnikov storitev odpremnih skladišč, spletne tržnice in zahteve glede prodaje na daljavo:
 - Leta 2013, ko je bil sprejet stari zakon, teh gospodarskih subjektov praktično ni bilo, zato jih tam ni in tudi stara evropska uredba jih ne ureja;
 - Od takrat so se pojavile nove prodajne poti, ki v nacionalni zakonodaji niso urejene in posledično postavljajo običajno prodajo v primerjavi s spletno oz. na daljavo v neenak položaj;
 - v tem delu sledimo novi evropski uredbi.
 - Pri neodvisnih organih za ocenjevanje gradbenega proizvoda ostaja enak sistem kot do sedaj, le pri zahtevah zanje sledimo novi uredbi.